

Príspevek k rozlišení druhů *Cryptocephalus violaceus* LAICHARTING
a *Cryptocephalus virens* SUFFRIAN

Beitrag zur Unterscheidung der Arten *Cryptocephalus violaceus*
LAICHARTING und *Cryptocephalus virens* SUFFRIAN

/Coleoptera, CHRYSOMELIDAE, Cryptocephalini/

Josef Suchý

Druh *Cryptocephalus violaceus* LAICHARTING, 1781 je rozšířen po celém území ČSSR a patří k celkem běžným našim druhům. *Cryptocephalus virens* SUFFRIAN, 1847 žije v jižních oblastech Moravy a Slovenska a je druhem u nás mnohem řidším. Rozlišení základních forem obou druhů není celkem obtížné, neboť jejich zbarvení, plně odpovídající latinským druhovým jménům, je charakterizuje. Oba druhy vytváří však sobě velmi podobné zelenomodré a modrozelené formy, které lze snadno vzájemně zaměnit. Přesvědčil jsem se o tom při revizi determinací těchto forem.

U nás používané starší i novější určovací klíče /REITTER, 1912; KUHN, 1913; MOHR, 1966; WARCHALOWSKI, 1971/ rozlišují oba druhy především podle tečkování štítu a chloupkování čela. Rozdíly v těchto znacích nemusí však býti u některých jedinců tak výrazné a jejich posuzování může být z hlediska determinátora subjektivní. Také chloupkování čela u starších exemplářů bývá někdy otřelé. Jednoznačné je rozlišení od dle aedoeagů, které jsou u obou druhů zřetelně rozdílné /MOHR, 1966; WARCHALOWSKI, 1971/. Spolehlivě lze však také determinovat oba druhy /a samozřejmě i od bezpreparace aedoeagů/ dle tarsů všech párů noh, kde jsou rozdíly ve tvaru a délce jednotlivých článků. Nejlépe jsou tyto rozdíly patrné na předních chodidlech, a to u obou pohlaví.

Hlavní rozlišovací znaky obou druhů jsou popsány v následující srovnávací tabulce a patrné na vyobrazeních na TAB. I. Zmíněné rozdíly ve tvaru článků předních tarsů jsou uvedeny v bodu "A" srovnávací tabulky.

Srovnávací tabulka

Cryptocephalus
violaceus LAICHARTING

Cryptocephalus
virens SUFFRIAN

A. Přední chodidla

Celkové kratší (obr. 1, 3).

Samci: (obr. 1)

I. článek široký se zřetelně sblíhavými stranami; lichoběž-

Celkové delší (obr. 2, 4).

Samci: (obr. 2)

I. článek široký a dlouhý se stranami skoro rovnoběžnými; téměř

Žprav. Zpč. pob. ČSE v Plzni, VI-VII: 3-7 (1988-89)

níkový.
2.článek krátce trojúhelní-
kový, užší než 1.čl. a stej-
ně dlouhý jako 3.čl.
Samice: (obr.3)
1.článek úzce lichoběžníko-
vý se zřetelně sbíhavými
stranami.
2.článek krátce trojúhelní-
kový, dlouhý jako 3.čl.

B. Hlava a štít

Celo hustě a jemně chloup-
kováno. Štít zřetelně a po-
někud podlouhle vrásčité
tečkován. Černomodrý, štít
často zelenavý.
/MOHR,1966/

C. Aedoeagus (obr.5, 6)

Při pohledu z boku (obr.6)
konec aedoeagu přechází
plynule ve špičku.
Vyobrazení:
/WARCZALOWSKI,1971/

Zusammenfassung

Die Stammformen der Arten *Cryptocephalus violaceus* LAICHARTING, 1781 und *Cryptocephalus virens* SUFFRIAN, 1847 sind nicht schwer zu unterscheiden. Beide Arten bilden aber die grünblaue und blau-grüne Formen, die sehr ähnlich sind. In solchen Fällen ergibt die Sicherheit die Aedoeagus-Untersuchung. Aber auch die Bestimmung der Weibchen nach den Vordertarsen ganz gut möglich ist. Die Unterscheidungsmerkmale führt der Autor in folgender Gegenüberstellung an:

Cryptocephalus
violaceus LAICHARTING

A. Vordertarsen

Kürzer (Abb.1, 3).
Männchen (Abb.1)
1.Tarsenglied breit, die Sei-
ten merklich zusammenlaufend;
trapezförmig.
2.Tarsenglied kurz dreieckig,
schmäler als das 1.Tr.Gld.
und gleich lang wie das 3.
Tr.Gld.
Weibchen (Abb.3)
1.Tarseglied schmal trapez-

protáhle obdél níkový.
2.článek protáhle trojúhelníkový,
užší než 1.čl. a stejně dlouhý
jako 3.čl.
Samice: (obr.4)
1.článek štíhlý, protáhle licho-
běžníkový, se stranami jen mírně
sbíhavými.
2.článek protáhle trojúhelníkový,
delší než 3.čl.

Čelo řídko tečkováno, neznatelně
chloupkováno. Štít velice jemně
a řídko tečkován, uprostřed skoro
hladký. Živě zelenomodrý, silně
lesklý.
/MOHR,1966/

(obr.7, 8)

Při pohledu z boku je konec aedoea-
gu před špičkou prudce, téměř pra-
vohle, skosen (obr.8).
Vyobrazení:
/WARCZALOWSKI,1971/

Cryptocephalus
virens SUFFRIAN

Länger (Abb.2, 4).
Männchen (Abb.2)
1.Tarsenglied breit und lang, die Sei-
ten fast parallel; fast länglich recht-
eckig.
2.Tarsenglied länglich dreieckig,
schmäler als das 1.Tr.Gld. und gleich
lang wie das 3.Tr.Gld.
Weibchen (Abb.4)
1.Tarsenglied schlang, länglich

förmig, die Seiten deutlich
zusammenlaufend.

B. Kopf und Halschild

Stirn dicht und fein behaart.
Hsch.deutlich etwas längsrun-
zelig punctiert. Schwarzblau,
Hsch. oft grünlich.
/MOHR,1966/

C. Aedoeagus (Abb.5, 6)

Seitenansicht (Abb.6): Aedoea-
gus bis zur Spitze gleichmässig
verengt.
Abbildung nach:
/WARCZALOWSKI,1971/

trapezförmig, die Seiten nur
leicht zusammenlaufend.

Stirn sparsam punktiert, kaum
behaart. Hsch. äusserst fein
und sparsam punctiert, in der
Mitte fast glatt. Lebhaft grün-
blau, stark glänzend.
/MOHR,1966/

(Abb.7, 8)

Seitenansicht (Abb.8): Aedoeagus
vor der Spitze fast rechtwinkelig
abgestutzt.
Abbildung nach:
/WARCZALOWSKI,1971/

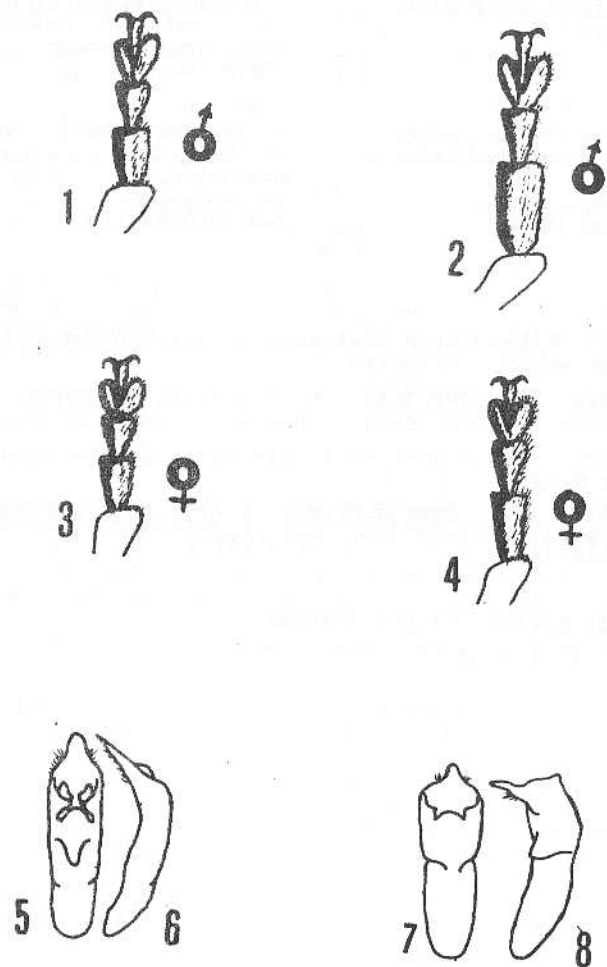
Literatura:

- Kuhnt P., 1913: Illustrierte Bestimmungs-Tabellen der Käfer Deut-
schlands. Stuttgart.
Mohr K.H., 1966: CHRYSOMELIDAE. In: Freude-Harde-Lohse: DIE KÄFER
MITTELEUROPAS. Band 9. Goecke Evers, Krefeld.
Reitter E., 1912: FAUNA GERMANICA. Die Käfer des Deutschen Reiches.
IV.Band. Stuttgart.
Warczalowski A., 1971: CHRYSOMELIDAE. KLUCZE DO OZNACZANIA OWADÓW
POLSKI. XIX./94a. PWN, Warszawa.

Adresa autora /Anschrift des Autors/:

Josef Suchý, tř.l.máje 103, 320 08 Plzeň

TAB. I.

Legenda k TAB. I.
/Legende zur TABELLE I./

Obr.1-4: Přední chodidla /Orig.J.Suchý/
/Abb.1-4: Vordertarsen/

Cryptocephalus violaceus LAICHARTING

Obr.1 - samci /Abb.1 - Männchen/
Obr.3 - samice /Abb.3 - Weibchen/

Cryptocephalus virens SUFFRIAN

Obr.2 - samci /Abb.2 - Männchen/
Obr.4 - samice /Abb.4 - Weibchen/

Obr.5-8: Aedoeagus /Dle A.Warchalowského/
/Abb.5-8: Aedoeagus/ /Nach A.Warchalowski/

Cryptocephalus violaceus LAICHARTING

Obr.5 - pohled shora /Abb.5 - von oben gesehen/
Obr.6 - pohled z boku /Abb.6 - Seitenansicht/

Cryptocephalus virens SUFFRIAN

Obr.7 - pohled shora /Abb.7 - von oben gesehen/
Obr.8 - pohled z boku /Abb.8 - Seitenansicht/